

Warszawa, dnia 12 marca 2018 r.

Opinia do ustawy o kosztach komorniczych

(druk nr 741)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy o kosztach komorniczych jest uregulowanie wysokości kosztów komorniczych, zasad ich ponoszenia oraz trybu postępowania w sprawach dotyczących tych kosztów odrębną ustawą w celu określenia przejrzystych zasad ponoszenia kosztów egzekucyjnych.

Koszty komornicze określone w ustawie obejmują wydatki komornika oraz opłaty komornicze (rozdziały 2 i 3).

Utrzymano tradycyjny podział kosztów na opłaty i wydatki. Ustawa dokonuje podziału opłat na stosunkowe i stałe.

Ustawa precyzuje treść postanowień dotyczących kosztów komorniczych, w celu zapewnienia jednolitości regulacji dotyczących tych postanowień oraz wyraźnego oddzielenia elementów sentencji tego postanowienia i jego uzasadnienia (art. 10).

W zakresie trybu pobierania opłaty za egzekucję świadczeń pieniężnych utrzymano dotychczasowe rozwiązanie zgodnie; z którym opłatę egzekucyjną komornik ściąga wraz z egzekwowanym świadczeniem proporcjonalnie do wartości świadczenia egzekwowanego (art. 21)

Nową zasadą jest określenie wysokości opłat minimalnych, maksymalnych oraz stałych w sposób kwotowy, a nie jak było dotychczas w odniesieniu do wysokości wynagrodzeń w gospodarce narodowej.

Jednym z podstawowych założeń ustawy jest jednoznaczne określenie, że opłata egzekucyjna ma co do zasady stałą wysokość określoną jako 10% egzekwowanego roszczenia (art. 27).

Prawomocne postanowienia w przedmiocie kosztów komorniczych podlegać mają wykonaniu bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności. W związku z egzekucją prowadzoną na podstawie takiego tytułu nie będzie pobierana opłata egzekucyjna (art. 770¹ Kpc).

Zagadnienia dotyczące wydatków unormowano w rozdziale drugim ustawy. Podobnie jak w dotychczasowym stanie prawnym, tylko wydatki przewidziane w ustawie będą podlegały zwrotowi na rzecz komornika. Pozostałe koszty działalności komornika będą wchodziły w skład kosztów prowadzonej kancelarii komorniczej.

Ustawa modyfikuje dotychczasową zasadę, według której do wydatków należą wszystkie koszty związane z przekazywaniem środków pieniężnych. Do wydatków tych będą należały wyłącznie koszty przekazywania środków pieniężnych przekazem pocztowym lub przelewem bankowym. Pozostałe koszty tej czynności będą wchodziły w skład kosztów działalności egzekucyjnej i nie będą obciążały stron postępowania. Ograniczono do 60 złotych wysokość zaliczki na poczet kosztów związanych z doręczeniem korespondencji w sprawie. Jeżeli wydatki na ten cel będą wyższe, to mogą być ściągnięte od dłużnika. Poza tym ustawa utrzymuje zasadę, według której wierzyciela obciążają wydatki w razie bezskutecznej egzekucji (art. 7 ust. 6).

Powiązano pobraną zaliczkę z wydatkami, na które została pobrana (art. 7 ust. 1).

Zaliczka powinna być rozliczona w terminie miesiąca od poczynienia wydatków, na które została pobrana, a gdy czynność nie została podjęta – w terminie 3 miesięcy od jej pobrania. Nałożono na komornika obowiązek informowania stron o aktualnym saldzie zaliczek w każdym kierowanym do nich piśmie (art. 16).

Określono zasady przyznawania należności biegłym i tłumaczom powołanym w sprawach cywilnych. Odpowiednie zastosowanie będą miały przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych określających stawki wynagrodzenia i taryfy zryczałtowane dotyczące przyznawania należności biegłym i tłumaczom (art. 11).

Ustawa obliguje komornika do informowania stron o aktualnym saldzie zaliczek w każdym piśmie do nich kierowanym (art. 16 ust. 4, art. 49 pkt 2, art. 763 § 3 Kpc).

Przewiduje się zwolnienie od opłaty wniosku komornika o wykreślenie w księdze wieczystej wpisu o wszczęciu egzekucji (art. 50 pkt 5).

Wprowadza się nowe rozwiązanie dotyczące przypadków umorzenia egzekucji na wniosek wierzyciela lub z powodu jego bezczynności, w których to z reguły wierzyciel będzie zobowiązany do uiszczenia opłaty w wysokości 5% pozostałego do wyegzekwowania świadczenia (art. 29).

Wprowadza się zasadę zgodnie, z którą w sprawie o egzekucję świadczenia pieniężnego w przypadku niecelowego wszczęcia postępowania lub wskazania we wniosku osoby niebędącej dłużnikiem, komornik będzie mógł nierzetelnego wierzyciela obciążyć opłatą w wysokości 10% egzekwowanego świadczenia (art. 30).

Zaliczka powinna być rozliczona w terminie miesiąca od poczynienia wydatków, na które została pobrana, a w terminie 3 miesięcy od jej pobrania, gdy czynność nie została podjęta. Istotną nowością realizującą powołaną wyżej zasadę jest też wprowadzenie obowiązku komornika informowania stron o aktualnym saldzie zaliczek w każdym kierowanym do nich piśmie (art. 16).

Ustawa przewiduje możliwość zastosowanie niższej stawki opłaty egzekucyjnej. Przyjmuje się, że jeżeli dłużnik na poczet egzekwowanego świadczenia wpłaca kwotę bezpośrednio komornikowi lub na jego rachunek bankowy w terminie 14 dni od daty doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik ściąga od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 3 % wartości wyegzekwowanego w ten sposób świadczenia. W przypadku dokonania takiej wpłaty przez dłużnika po tym terminie opłata stosunkowa wynosi 5 % wartości wyegzekwowanego w ten sposób świadczenia (art. 48).

Ustawa zakłada, że sąd rejonowy, przy którym działa komornik, będzie wypłacał tymczasowo komornikowi sumy odpowiadające wysokości wydatków i opłat, od których zależy podjęcie czynności przez komornika, należnych od strony zwolnionej od kosztów. Jednocześnie w projekcie unormowano mechanizm pobrania tych sum od uczestnika postępowania i przekazywania ich sądowi (art. 46).

Ustawa dokonuje również zmian w ustawie –Kodeks postępowania cywilnego. Zaproponowane w ustawie zmiany zmierzają między innymi do ograniczenia kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym do wysokości stawki minimalnej. W razie konieczności sporządzenia planu podziału komornik będzie wydawał jedno

postanowienie w przedmiocie kosztów egzekucji we wszystkich sprawach, których dotyczy plan podziału (art. 49).

W ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zmiany mają charakter porządkujący oraz, jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, urealniają niektóre stawki opłat.

Zmiany w ustawie o restytucji narodowych dóbr kultury mają charakter dostosowujący.

Ustawa zawiera przepisy przejściowe, na podstawie których do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe, jednak w przypadkach umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz w przypadku wszczęcia oczywiście niecelowego postępowania egzekucyjnego od dnia wejścia w życie ustawy zastosowanie znajdą nowe stawki opłat (art. 52).

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona przez Sejm w dniu 28 lutego 2018 r. Projekt ustawy stanowił przedłożenie rządowe (druk sejmowy nr 1581). Prace nad ustawą prowadziła Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, która przedstawiła sprawozdanie w druku sejmowym nr 2030. W wyniku prac Komisja wprowadziła poprawki legislacyjne, porządkujące ustawę oraz zmiany merytoryczne.

Wprowadzono przepis dotyczący opłaty minimalnej w zależności od sposobu ściągnięcia świadczenia w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych (art. 28). Zmianie uległa też wysokość opłaty w przypadku umorzenia postępowania na skutek spełnienia przez dłużnika świadczenia lub zawarcia porozumienia z wierzycielem po upływie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Opłata będzie wynosić nie 100zł jak to było w projekcie ustawy ale 10% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Jeżeli wniosek wierzyciela został zgłoszony przed doręzeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, opłata wyniesie 100 złotych. W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego z innych przyczyn niż wskazane wyżej komornik pobierze od wierzyciela opłatę w wysokości 150 złotych (art. 29).

Komisja wprowadziła kolejną zmianę w ustawie -Kodeks postępowania cywilnego (art. 626⁴) w przypadku gdy wniosek o wpis w księdze wieczystej składany przez naczelnika

urzędu skarbowego podlega opłacie nie będzie miała zastosowania zasada, że czynność dokonana bez uiszczenia opłaty jest bezskuteczna (art. 130 § 6 i 7 Kpc). Naczelnik urzędu skarbowego prześle sądowi właściwemu do prowadzenia księgi wieczystej wraz z dokumentami, stanowiącymi podstawę wpisu, dowód uiszczenia opłaty oraz prawomocne postanowienie sądu w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych, jeżeli wierzyciel został zwolniony od kosztów sądowych od wniosku o wpis w księdze wieczystej (art. 49 pkt 1).

Przyznane przez komornika koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym mają podlegać zaspokojeniu w równym stopniu z należnością.

Komisja rozszerzyła również projekt ustawy o zmianę w ustawie o restytucji narodowych dóbr kultury, która ma charakter dostosowujący (art. 51).

W drugim czytaniu zgłoszono 20 poprawek.

Sejm przyjął 6 poprawek w efekcie których:

- 1) uzupełniono katalog wydatków, których zwrot przysługuje komornikowi w zakresie utrwalania czynności odbywających się poza kancelarią oraz zagwarantowano zryczałtowany zwrot kosztów związanych z utrwalaniem i przechowywaniem zapisu obrazu i dźwięku w wysokości 50 zł;
- 2) dokonano zmian podmiotowych w zakresie zwolnienia od opłaty w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego;
- 3) obniżona opłata egzekucyjna nie będzie mogła być niższa niż 200 zł;
- 4) dokonano zmiany terminu wejścia w życie ustawy oraz wydłużono termin zachowania w mocy przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji dotyczących sposobu pobierania i uiszczania oraz sposobu i termin przekazywania sądom należności, a także ich zwrotu oraz sposobu prowadzenia ewidencji przez komornika i czasu jej przechowywania.

Ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń legislacyjnych.

Aldona Figura

Starszy legislator